

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 10/14

Λουξεμβούργο, 23 Ιανουαρίου 2014

Απόφαση στην υπόθεση C-371/12
Petillo και Petillo κατά Unipol Assicurazioni SpA

**Ο περιορισμός της αποζημιώσεως σε περίπτωση μη υλικών βλαβών
προκαλούμενων από τροχαίο ατύχημα είναι σύμφωνος προς το δίκαιο της Ένωσης**

*Η Ιταλική νομοθεσία καθορίζει την έκταση του δικαιώματος αποζημιώσεως του θύματος χωρίς,
εντούτοις, να περιορίζει την κάλυψη της ασφαλίσεως αστικής ευθύνης*

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2009 ο Mauro Recchioni προκάλεσε τροχαίο ατύχημα προξενώντας στον Enrico Petillo ελαφρές σωματικές βλάβες. Ο τελευταίος ζήτησε να υποχρεωθεί η Unipol, η ασφαλιστική εταιρία του M. Recchioni, να του καταβάλει αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία και χρηματική ικανοποίηση για τη μη περιουσιακή βλάβη που υπέστη.

Στην Ιταλία, το ποσό της αποζημιώσεως που καταβάλλεται στο πλαίσιο μη περιουσιακής ζημίας σε βάρος θυμάτων τροχαίων ή ναυτικών ατυχημάτων προσδιορίζεται βάσει ενός ειδικού συστήματος. Το εν λόγω σύστημα προβλέπει περιορισμούς σε σχέση με τα κριτήρια εκτιμώσεως που ισχύουν για τις ζημιές οι οποίες προκύπτουν από άλλα είδη ατυχημάτων και περιορίζει τη δυνατότητα του δικαστή να προσαυξήσει το ποσό της αποζημιώσεως, αναλόγως της περιπτώσεως, κατά το ένα πέμπτο του αρχικώς υπολογιζόμενου ποσού. Επιπλέον, το ιταλικό δίκαιο προβλέπει ότι η αστική ευθύνη του ασφαλισμένου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ποσά που καλύπτονται από την υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης.

Το Tribunale di Tivoli (Ρώμη, Ιταλία) ερωτά το Δικαστήριο αν οι οδηγίες περί εναρμονίσεως της υποχρεωτικής ασφαλίσεως αστικής ευθύνης¹ επιτρέπουν μια εθνική νομοθεσία η οποία, στο πλαίσιο ενός ειδικού συστήματος, περιορίζει την αποζημίωση για τις μη υλικές ζημιές που προκύπτουν από ελαφρά σωματική βλάβη προκαλούμενη από τροχαίο ατύχημα σε σχέση με την αποζημίωση για τις ίδιες ζημιές που προκαλούνται από άλλα αίτια πλην των τροχαίων ατυχημάτων.

Με τη σημερινή απόφασή του το Δικαστήριο υπενθυμίζει, πρώτον, ότι το δίκαιο της Ένωσης υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε η αστική ευθύνη που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων να καλύπτεται από ασφάλιση. Η εν λόγω υποχρέωση καλύψεως είναι διαφορετική από την έκταση της αποζημιώσεως, την οποία καθορίζει και εγγυάται, κατ' ουσίαν, το εθνικό δίκαιο². Οι οδηγίες αυτές δεν σκοπούν να εναρμονίσουν τα συστήματα αστικής ευθύνης των κρατών μελών, τα κράτη δε αυτά είναι ελεύθερα, καταρχήν, να προσδιορίζουν τις προς αποκατάσταση ζημιές, το εύρος της αποζημιώσεως και τους δικαιούχους.

Πάντως, τα κράτη μέλη οφείλουν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους τηρώντας το δίκαιο της Ένωσης και δεν μπορούν να στερούν τις οδηγίες από την πρακτική τους αποτελεσματικότητα. Καθιστώντας

¹ Οδηγίες 72/166/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 1972, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και με τον έλεγχο της υποχρεώσεως προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 136), και 84/5/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Δεκεμβρίου 1983, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων (ΕΕ 1984, L 8, σ. 17), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2005/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005 (ΕΕ L 149, σ. 14).

² Βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 24ης Οκτωβρίου 2013 στις υποθέσεις C-22/12, Haasová, και C-277/12, Drozdovs (βλ. επίσης το [ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 144/13](#)).

υποχρεωτική την κάλυψη ορισμένων ζημιών –μεταξύ των οποίων οι σωματικές βλάβες³– μέχρι τα ελάχιστα καθοριζόμενα όρια, οι οδηγίες αυτές περιορίζουν την ελευθερία των κρατών μελών.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει στη συνέχεια ότι, στο ιταλικό δίκαιο, η αποζημίωση προκειμένου περί μη υλικών ζημιών που προκύπτουν από τροχαίο ατύχημα στηρίζεται στον αστικό κώδικα, ενώ, όσον αφορά τις ελαφρές σωματικές βλάβες, οι λεπτομέρειες εφαρμογής που αφορούν τον προσδιορισμό της εκτάσεως του δικαιώματος αποζημιώσεως ορίζονται στον κώδικα ασφαλίσεων. Ο κώδικας αυτός καθορίζει την έκταση του δικαιώματος αποζημιώσεως βάσει της αστικής ευθύνης και δεν περιορίζει την ασφαλιστική κάλυψη. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι από τη δικογραφία δεν προκύπτει ότι η νομοθεσία προβλέπει ποσά μη σύμφωνα προς το ελάχιστο όριο που καθορίζει η νομοθεσία της Ένωσης.

Το Δικαστήριο εξετάζει, τέλος, αν η ιταλική νομοθεσία έχει ως αντικείμενο τον αυτόματο αποκλεισμό ή περιορισμό κατά τρόπο αντίθετο προς την αρχή της αναλογικότητας του δικαιώματος του θύματος να λάβει αποζημίωση.

Διαπιστώνει ότι οι οδηγίες δεν επιβάλλουν στα κράτη μέλη ένα συγκεκριμένο σύστημα προσδιορισμού της εκτάσεως του δικαιώματος αποζημιώσεως. Επιπλέον, εφόσον μια εθνική νομοθεσία δεν έχει ως αντικείμενο τον αυτόματο αποκλεισμό ή περιορισμό κατά τρόπο αντίθετο προς την αρχή της αναλογικότητας του δικαιώματος αποζημιώσεως του θύματος, δεν αντιβαίνει προς τις οδηγίες ούτε μια κανονιστική ρύθμιση που επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια δεσμευτικά κριτήρια για τον προσδιορισμό της μη υλικής ζημίας ούτε ένα ειδικό σύστημα προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες των τροχαίων ατυχημάτων –τούτο δε ακόμα και αν ένα τέτοιο σύστημα περιλαμβάνει, για ορισμένες μη υλικές ζημιές προκαλούμενες από την κυκλοφορία οχημάτων, έναν τρόπο προσδιορισμού της εκτάσεως του δικαιώματος αποζημιώσεως λιγότερο ευνοϊκό έναντι των άλλων ατυχημάτων.

Το Δικαστήριο συνάγει ότι δεν θίγεται, εν προκειμένω, η εγγύηση ότι η προβλεπόμενη από το εθνικό δίκαιο αστική ευθύνη εξ αυτοκινήτων πρέπει να καλύπτεται από ασφάλιση σύμφωνη προς το δίκαιο της Ένωσης.

Κατά συνέπεια, το δίκαιο της Ένωσης δεν εμποδίζει μια εθνική νομοθεσία η οποία, στο πλαίσιο ενός ειδικού συστήματος αποζημιώσεως για τις ελαφρές σωματικές βλάβες από τροχαία ατυχήματα, περιορίζει την χρηματική ικανοποίηση για τις βλάβες αυτές σε σχέση με όσα γίνονται δεκτά για όμοιες βλάβες προκαλούμενες από άλλα αίτια.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

³ Περιλαμβάνεται στη σωματική βλάβη κάθε ζημία προκύπτουσα από προσβολή της ακεραιότητας του ατόμου (σωματική βλάβη και ψυχική οδύνη), εφόσον η αποκατάστασή της ή η ικανοποίησή της προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο βάσει της αστικής ευθύνης του ασφαλισμένου.